

6 mars 2012

**Källgranskning av SOU 2011:75
Del 1: om herrelösa djurs påverkan på ekosystemet**

I statens offentliga utredning om en ny djurskyddslag (SOU 2011: 75) har utredaren haft som uppdrag: "...att utreda vilka åtgärder som behöver vidtas för att komma till rätta med problemen med övergivna och förvildade djur." Att en sådan utredning skall vara oberoende och sträva efter objektivitet brukar vara underförstått. En del av utredningen vad avser hemlösa/förevildade katter tar utgångspunkt i katters påverkan på ekosystemet. Den bild som målas upp av katten som rovdjur/skadedjur ligger därefter till grund för argument mot Trap Neuter Return-metoden (TNR). Detta är en systematisk genomgång av utredningens argument och källor i denna del.

I stycket "Påverkan på vilda djur och ekosystem" (s. 482-483) framställs katten som ett djur som bland annat "kan orsaka skador på det vilda djurlivet genom sin jakt och då framför allt hota utrotningshotade arter av fåglar, däggdjur och reptiler", att katter "ligger bakom en kraftig minskning av fågelarter" i bl a USA och England och att "forskning visar att katternas inverkan kan vara väsentlig även vad gäller andra vilda djur".

När man följer upp och gör källgranskning av de referenser som utredaren baserar sina argument på väcks omedelbart två frågor: 1) varför har man valt just dessa källor och inte andra d. v. s. *selektionsfrågan*, och 2) varför har man valt att tolka dessa källor som man gör d. v. s. *objektiv källgranskning*. Efter en genomgång av källförteckningen och kontroll av originalkällor framstår det som uppenbart att utredarens negativa grundinställning till hemlösa och förvildade katter samt förutfattade meningar om dessa djur resulterar i en mycket tveksam källhantering som ger en vinklad bild. Titlarna på litteraturlistan tycks utvalda för att stödja en viss åsikt, till priset av både vetenskaplig objektivitet, sanningsenlighet och de hemlösa djurens möjligheter till ett bättre liv.

Utredaren påpekar att den hemlösa katten är ett djur som bl. a. "kan orsaka skador på det vilda djurlivet genom sin jakt och då framförallt hota utrotningshotade arter av fåglar, däggdjur och reptiler" och hänvisar till studier från **Lepczyk et al.** 2003, **Nogales et al.** 2004, och en artikel från **Linda Winter** från 2004.

I studien från **Nogales et al.** kommer författarna fram till att s.k. "ferala" katter ansvarar för utrotningen av minst 33 fågelarter.¹ Som källa till detta påstående uppges boken "*Naturalized animals: The ecology of successfully introduced species*", från 1994.² Boken refererar i sin tur

¹ Nogales, M., Martin, A., Tershy, B., et al. *A review of feral cat eradication on islands*. *Conserv. Biol.* 2004. 18:310–319.

² Lever, C., *Naturalized animals: The ecology of successfully introduced species*. 1994, London: T & A.D. Poyser Natural History.

till en text från 1977 där det enligt Jackson (1977) uppges att det är till örnen nyintroducerade predatorer som är ansvariga för utrotning av 61 fågelarter, dvs. tamkatten är ansvarig för 33 arter, råttor för 14 arter och den Indiska Mungon (*Herpestes edwardsii*) för 9 arter.³ Jackson publicerar i samband med dessa rön ett diagram som illustrerar "*the relative importance of causes of avian extinctions since 1600*". Data till diagrammet hämtar Jackson i sin tur från Ziswiler (1967).⁴

Ziswilers publikation visar att alla de 33 fågelarter som Nogales et al. hänvisar till såsom utrotade av katter hör hemma på öar och av dessa 33 arter har katten som ensamstående faktor haft inverkan på 8 arter. Alla de övriga arterna har enligt Ziswiler utrotats p.g.a. ett flertal samverkande faktorer, varav destruktions av skog, andra former av habitatdestruktion och mänsklig jakt varit de i särklass dominerande faktorerna.

Det bör påpekas att 2 av de 8 arter som Ziswiler uppgav hade utrotats genom inverkan från feral katter senare visade sig inte alls vara utrotade.⁵ Det betyder att bara 6 fågelarter påstods utrotats genom enbart kattens inverkan istället för 33 arter, som studien som SOU-utredningen hänvisar till vill låta oss tro. Enligt WordWatch rapport, "Winged Messengers, the decline of birds"(2003) är utrotning av fågelarter på öar inget nytt. Redan innan européerna kom seglande till regionen bidrog mänsklig kolonisering av söderhavsöar till utrotningen av ca. 2 000 endemiska fågelarter.⁶

Fitzgerald & Turner uppger att de flesta öar, av naturliga skäl, har haft väldigt få däggdjur men har härbärgerat desto fler flygande djurarter som kunnat utvecklas där utan påverkan av jagande däggdjur. Under sådana omständigheter har introduktionen av katter haft stor inverkan, dock oftast i kombination med inverkan från andra nyintroducerade däggdjur och habitatmodifiering som följd av mänsklig aktivitet. Enligt Fitzgerald & Turner finns det få exempel på endemiska arter som har utrotats eller minskat i antal efter att katten har introducerats. Fåglar är de som har påverkats mest av kattens introduktion på öar men denna påverkan är enligt Fitzgerald & Turner dåligt dokumenterad. Man anför även att det finns en mängd exempel på utrotning av fågelarter innan katten hade etablerat sig på öarna i fråga.⁷

Emedan utredarens uppdrag var att utreda problematiken kring övergivna och förvildade djur (i SOU: n definieras som *herrelösa djur*) baserar **Lepczyk et al.** sin studie på *ägda katter*: "*Our survey made no attempt to establish predation rates by feral cats*".⁸ Studien har dessutom på inget sätt visat att katter skulle fånga just utrotningshotade arter av fåglar, däggdjur och reptiler. Däremot konstaterar författarna att katter kan ha inverkan på "*fluctuations of bird populations*". Studien uppger därefter även att: "...*conservation*

³ Jackson, J.A., *Alleviating Problems of Competition, Predation, Parasitism, and Disease in Endangered Birds: A Review*, in *Endangered Birds: Management Techniques for Preserving Threatened Species*, S.A. Temple, Editor. 1977, The University of Wisconsin Press: Madison. p. 75–84.

⁴ Ziswiler, V. 1967. *Extinct and vanishing animals*. Heidelberg Sci. Library vol. 2, Springer-Verlag New York, Inc., New York

⁵ *Lewinia muelleri* <http://www.birdlife.org/datazone/speciesfactsheet.php?id=2875> och *Amytornis goyeri* <http://www.birdlife.org/datazone/speciesfactsheet.php?id=5207>

⁶ David W. Steadman, "Human-Caused Extinction of Birds," in Marjorie L. Reaka-Kudla, Don E. Wilson, and Edward O. Wilson, eds., *Biodiversity II: Understanding and Protecting Our Biological Resources* (Washington, D.C.: Joseph Henry Press, 1996), p. 148.

⁷ Fitzgerald, B. M., 1988, *Diet of domestic cats and their impact on prey populations*. In *The Domestic Cat: The biology of its behaviour*, D.C. Turner and P.P.G. Bateson, Editors. 2000, Cambridge University Press: Cambridge, U.K.; New York. p. 123-147

⁸ Lepczyk, C.A., Mertig, A.G. & Liu, J. 2003. *Landowners and cat predation across rural-to-urban landscapes*. *Biological Conservation*. 115:191–201.

biologists lack data on how specific levels of cat predation depress wildlife populations and if there are thresholds at which cat densities become a biologically significant source of mortality”. (s. 9)

Det bör påpekas att studiens resultat vad gäller det nämnda antalet fåglar som eventuellt kan ha dödats av katter har tagits fram genom en ytterst ”kreativt” beräkningsmetod: grunddata utgår från en enkät som skickades ut till 1 654 markägare uppdelade på tre olika geografiska områden. Baserad på 968 returnerade enkätsvar (58,5%) drog Lepczyk et al. slutsatsen att på de tre olika områdena fanns mellan 800 till 3 100 katter, vilka dödar mellan 16 000 och 47 000 fåglar under parningssäsongen vilket därmed skulle resultera i ett minimum antal av c:a 1 st. dödade fåglar/km/dag.

Lepczyk et al. utgick i beräkningen från att *varje* markägare som *inte* hade svarat på enkäten ägde utekatter. Detta trots att det bland de markägare som faktiskt svarade på enkäten bara var en tredjedel som uppgav sig äga utekatter. För att göra saken ännu märkligare så estimeras därefter siffran på av katter dödade fåglar utifrån en presumtion att *samtliga* markägare som *inte* svarat på enkäten *dessutom* skulle äga 150 % fler katter per person än de som faktiskt svarade på enkäten gjorde.

Detta resonemang leder därmed till resultatet att det estimerade antalet katter som ägs av markägare som *inte* har svarat på enkäten är mycket större än antalet som *de facto* uppges finnas, vilket gör att den stora andelen fåglar - som rent hypotetiskt kan ha dödats - fångats av katter som man inte ens vet existerar.

Christopher Lepczyk tackar i den ovannämnda studien **Linda Winter** för hennes bidrag till studien. Linda Winter är anställd hos 'The American Bird Conservancy' som är en välkänd förespråkare för avlivning av hemlösa/förvildade katter och aktiv motståndare till TNR-metoden. Även Winter återfinns i utredningens litteraturlista med artikeln ”*Trap-neuter-release programs: the reality and the impacts*”, från 2004. Artikeln används av SOU-utredaren för att anföra följande påstående: ”forskare har också påpekat att TNR-metoden inte är lämplig om man avser att skydda hotade vilda arter från katterna”. Flera av Winters källor är andra hårt kritiserade studier vad gäller val av forskningsmetod och resultatberäkningar, bland annat **Churchur & Lawtons** ”*Predation by domestic cats in an English village*” från 1987 och **Coleman och Temples** s.k. ”*Wisconsin Study*” från 1996. Både dessa artiklar tas även upp av utredaren för att visa hur katter skulle skada fågelbeståndet. Angående Churchur & Lawtons studie noterar utredaren att ”i Storbritannien visade sig katter var ansvariga för 30 procent av dödligheten av gråsparv (*Passer domesticus*) i en engelsk by.”(s.482)

Churchur & Lawton konstaterar i sin studie att byns katter tog med sig hem sammanlagt 1 090 byten under ett års tid (535 däggdjur, 297 fåglar och 258 oidentifierade djur). Författarna drar därmed slutsatsen att minst 30 % av dödsfallen bland sparvarna orsakas av katten.⁹ Ur studien framgår inte om författarna har tagit reda på *hur* fåglarna dödades, om katterna har dödat dem eller om fåglarna redan var döda när katterna tog med dem hem. Inte heller har man undersökt om fåglarna var sjuka eller skadade innan de dödades/hittades av katterna. Med tanke på att katter är s.k. opportunistiska jägare¹⁰ så är detta normalt sett

⁹ Churcher, P.B., & Lawton., J.H. 1987. *Predation by domestic cats in an English village*. Journal of Zoology, London 212:439–455.

¹⁰ Se t ex. - Barratt, D.G., ”*Predation by house cats, Felis catus (L.), in Canberra, Australia. II. Factors affecting the amount of prey caught and estimates of the impact on wildlife.*” Wildlife Research. 1998. 25(5): p. 475–487.

faktorer som anses viktiga att ta med i beräkningen för att komma fram till vetenskapligt relevanta resultat. En annan studie visar t ex att av de fåglar som dog genom olyckor, t ex genom att flyga in på fönsterrutor, var hälften friska. Av de fåglarna som i denna studie dödades av katter var de flesta fåglarna sjuka och inte mindre än 70 % av dem ansågs vara s.k. ”slow movers”.¹¹

I sin studie från den engelska byn ignorerar Churcher & Lawton att byns fågeltäthet var 9 gånger högre än i resten av England. Enligt Elliot som granskat studien så dödade– eller hittade– byns katter enbart hälften av de antal gråsparvar som med rätta borde ”försvinna” för att man skulle kunna upprätthålla ett friskt bestånd.¹²

I en intervju i universitetstidskriften ”Catnip” uppger Churcher att han själv inte riktigt tror på att katter skulle hota faunan.¹³

Coleman & Temple ”studie” (vilken egentligen är en rad artiklar baserad på en opublicerad studie från 1992) är fram till dags dato ett av de mest citerade verken när det handlar om att utpeka katten som det i särklass största hot mot fåglar, och då särskilt artikeln ”*On the Prowl*” som även den citeras som en viktig källa i SOU: n. I denna artikel påstår författarna att katterna i staten Wisconsin i USA årligen dödar mellan 8-219 miljoner fåglar.¹⁴ Redan år 1994 uppgav dock Temple till pressen att deras uppskattningar i studien och artiklarna inte kom från faktisk data, utan endast var en uppskattning för att visa hur allvarligt det kunde vara.¹⁵ Några svagheter som regelbunden påpekas vad gäller den aktuella artikeln är:

- Författarna framför att ”andra studier” stödjer deras påstående vad gäller andelen fåglar som del i kattens diet, men man uppger inga källor.
- Den estimerade andelen fåglar som enligt Coleman & Temple skulle utgöra kattens diet, nämligen 23 procent, är mycket högre än vad som anges av t ex Fitzgerald, en av världens mest framstående experter vad gäller kattens påverkan på ekosystemet. Fitzgerald uppger en siffra på mellan 7-15 procent. Samtidigt så källhänvisar Coleman & Temple faktiskt till Fitzgerald.
- Medeltalet beräknade fåglar som årligen skulle dödas av katter baseras på en enda studie som i sin tur är baserad på fyra kattindivider som lever i ett tätbebyggt område och en katt

- Fitzgerald, B.M., *Diet of domestic cats and their impact on prey populations*, in *The Domestic cat: The biology of its behaviour*, D.C. Turner and P.P.G. Bateson, Editors. 1988, Cambridge University Press: Cambridge; New York. p. 123–147.

- Lepczyk, C.A., Mertig, A.G., and Liu, J., “*Landowners and cat predation across rural-to-urban landscapes.*” *Biological Conservation*. 2003. 115(2): p. 191-201.

- Dauphiné, N. and Cooper, R.J., *Impacts of Free-ranging Domestic Cats (Felis catus) on birds in the United States: A review of recent research with conservation and management recommendations*, in Fourth International Partners in Flight Conference: Tundra to Tropics. 2010. p. 205–219.

- Fitzgerald, B.M. and Turner, D.C., *Hunting Behaviour of domestic cats and their impact on prey populations*, in *The Domestic Cat: The biology of its behaviour*, D.C. Turner and P.P.G. Bateson, Editors. 2000, Cambridge University Press: Cambridge, U.K.; New York. p. 151–175.

¹¹ Møller, A.P. and Erritzøe, J., “*Predation against birds with low immunocompetence.*” *Oecologia*. 2000. 122(4): p. 500–504

¹² J. Elliott, "Of Cats and Birds and Science: A Critique of the Churcher Study," 1994

¹³ “*I don't really go along with the idea of cats being a threat to wildlife. If the cats weren't there, something else would be killing the sparrows or otherwise preventing them from breeding...I'd be very wary about extrapolating our results even for the rest of Britain, let alone America*” n.a. (1995). *What the Cat Dragged In*. Catnip, 4–6. Tufts University School of Veterinary Medicine: Boston, MA. p. 4-6

¹⁴ Coleman, J.S. and S.A. Temple. 1996. “*On the Prowl.*” *Wisconsin Natural Resources* 20(6):4-8.

¹⁵ Elliott, J., *The Accused*, in *The Sonoma County Independent*. 1994. p. 1, 10

som levde på landet.¹⁶

- Coleman & Temples påstående att katterna skulle stå för minst en död fågel per katt per dag, resulterande i 365 döda fåglar per katt per år, baseras på 3 studier varav den senaste av dessa studier publicerades för 40 år sedan.¹⁷ Inga av dessa studier nämner dock någon som helst estimering av antalet fåglar som årligen skulle tas av katter.

- Coleman and Temple utgår ifrån att *alla* katter jagar. Det har av andra estimerats att bara 35-56% av katterna är aktiva och effektiva jägare.¹⁸

- I artikeln kallar författarna själva de framtagna siffror för "guesses".¹⁹

- I deras sista artikel som tillhör Wisconsin studien ("*Cats and Wildlife: A Conservation Dilemma*") citerar författarna dessutom sina egna tidigare "guesses" och presenterar då siffrorna på ett sätt som ger intrycket av att de kommer från en publicerad och s.k. 'peer-reviewed' studie.²⁰

James Tantillo, föreläsare vid Cornell Universitet, Departement of Natural Resources, sammanfattar Coleman and Temples gissningsarbete som "...an example of a 'mutant statistic' whose origins and genesis have been greatly lost to the people who cite it".²¹

Trots detta fortsätter framförallt TNR-motståndare att flitigt hänvisa till artikeln som påstår att katterna i staten Wisconsin i USA årligen dödar 8-219 miljoner fåglar. Även SOU-utredaren verkar sälla sig till denna skara.

Vidare anför SOU-utredningen att "Studier visar att såväl herrelösa katter som frispringande ägda katter kan påverka antalet fåglar. I Kalifornien, USA anses t.ex. katter ligga bakom en kraftig minskning av marklevande fågelarter som California Quail (*Calipepla californica*) och California Thrashers (*Toxostoma redivivum*)". Man hänvisar sedan till en PhD. avhandling av **Cole Hawkins**.²² Avhandlingen är baserad på en studie som sträcker sig över två år och som genomförts i Alameda, Kalifornien. Hawkins har valt ut två områden, ett "kattområde" och ett "katt-fritt område", valt nio ställen där det fångas in och räknas gnagare och gör s.k. "field walks" genom vilka han observerar fåglarna. Därefter jämför han antalet fåglar och gnagare i de två områdena.

Hawkins konkluderar bland annat att skillnaderna i fågel- och gnagarebeståndet i de två olika

¹⁶ Mitchell, J.C. and Beck, R.A., "Free-Ranging Domestic Cat Predation on Native Vertebrates in Rural and Urban Virginia." Virginia Journal of Science. 1992. 43(1B): p. 197-207.

¹⁷ - Errington, P.L., "Notes on Food Habits of Southwestern Wisconsin House Cats." Journal of Mammalogy. 1936. 17(1): p. 64-65.

- Parmelee, P.W., "Food Habits of the Feral House Cat in East-Central Texas." The Journal of Wildlife Management. 1953. 17(3): p. 375-376.

- Eberhard, T., "Food Habits of Pennsylvania House Cats." The Journal of Wildlife Management. 1954. 18(2): p. 284-286

¹⁸ Se t ex. Baker, P. J., Molony, S. E., Stone, E., Cuthill, I. C., & Harris, S. (2008). *Cats about town: is predation by free-ranging pet cats Felis catus likely to affect urban bird populations?* Ibis, 150, 86-99.

- Goldstein, L. D., O'Keefe, C. L., & Bickel, H. L. (2003). Addressing "The Wisconsin Study."

¹⁹ ("*On the Prowl*," Wisconsin Natural Resources 20(6):4-8)

²⁰ Goldstein, L. D., O'Keefe, C. L., & Bickel, H. L. (2003). Addressing "The Wisconsin Study."

²¹ Tantillo, J.A., *Killing Cats and Killing Birds: Philosophical issues pertaining to feral cats*, in Consultations in Feline Internal Medicine Volume 5, J.R. August, Editor. 2006, Elsevier Saunders: St. Louis, MO. p. 701-708.

²² Hawkins, C. 1998, *Impact of a subsidized exotic predator on native biota: effect of house cats (Felis catus) on California birds and rodents*.

områdena beror på kattens jaktbeteende. (Ett år senare skriver han dock i en annan studie att skillnaderna som observerades i avhandlingen *möjligtvis kan bero* på kattens jaktbeteende.)²³

Hawkins har dock i avhandlingen inte nämnt något om hur ”kattområdet” såg ut innan han påbörjade studien; han utgår från att fågel- och gnagarbeståndet var identiskt med det ”katt-fria” området och drar sina slutsatser därefter. Det finns faktiskt indikationer på att de två områdena inte är så lika som Hawkins vill framställa dem:

- ”Kattområdet” isolerades av en sjö på ena sidan och ett bostadsområde på andra sidan. Det ”katt-fria området” fanns i mitten av en park.
- Hawkins noterade att det fanns fler människor i ”kattområdet” (oftast det dubbla antalet jämfört med i det ”katt-fria området”) men förkastar möjligheten att mänsklig närvaro skulle spela in på det antal fåglar och gnagare som observerades.
- Habitaten längs de s.k. ”*field walks*” där Hawkins räknade fåglarna, varierade markant vad gäller de två områdena. Jämfört med det ”katt-fria området” hade ”kattområdet” 31 % mindre buskage, 183 % fler träd (vilket inte gynnar markfåglar), 52 % färre gräsmark och 240 % mer ”modifierad” habitat d v s habitat som har påverkats av mänsklig aktivitet.

Från de nio marklevande fågelarter som ingick i studien hade fem arter ingen preferens vad gäller val av område. Hawkins ger ingen förklaring till varför så är fallet. Även de fågelarter som häckade både på mark och i buskage hade ingen preferens vad gäller val av ”kattområde” eller ”katt-fritt område”.

Bilden som Hawkins vill skapa är att fågelarterna som inte finns i ”kattområdet” är arter som har avdödats av katter. Som nämnts tidigare (se sida 3) är katter opportunistiska jägare och äter det som är lättast att få tag i, vilket innebär att de snabbt kan byta matkälla.²⁴ Katter brukar, även detta p.g.a. ett opportunistiskt jaktbeteende, ta de byten som är sjuka eller skadade.²⁵ Att visa grundlevande fågelarter florerar i ”kattområdet” medan andra är helt frånvarande kan med hänsyn till kattens jaktbeteende knappast tillräknas katten. Hawkins avstår från att diskutera varför vissa fågelarter finns i kattområdet och andra inte. Att katterna inte är ett särskilt stort hot mot fåglarna – inte ens de marklevande arter som finns i kattområdet – visar sig i slutet av Hawkins studie: av de 120 insamlade träckprov insamlade i kattområdet innehöll 65 % hår från gnagare och 4 % fågelfjädrar. Och detta när kattpopulationen var som störst.

Enligt SOU: n visar studier också ”att katter på många platser tar fler däggdjur än fåglar” och att ”katters dödande av däggdjur, reptiler och även ryggradslösa djur oroar också vissa forskare”. Utredaren anför att ”I Storbritannien beräknar forskare att de totalt cirka 9 miljoner katter dödar minst 52–63 miljoner däggdjur, 25–29 miljoner fåglar och 4–6 miljoner reptiler varje sommar.” (s. 482) Här tar utredningen stöd från bl. a. **Gillies & Clout 2003, Hawkins 1998, Baker et al. 2003, Meckstroth et al. 2007, och Woods et al. 2003.**

²³ Hawkins, C.C., Grant, W.E., and Longnecker, M.T., “*Effects of Subsidized House Cats on California Birds and Rodents.*” Transactions of the Western Section of the Wildlife Society. 1999. 35: p. 29–33.

²⁴ Fitzgerald, B.M. and Turner, D.C., *Hunting Behaviour of domestic cats and their impact on prey populations*, in *The Domestic Cat: The biology of its behaviour*, D.C. Turner and P.P.G. Bateson, Editors. 2000, Cambridge University Press: Cambridge, U.K.; New York. p. 151–175.

²⁵ Møller, A.P. and Erritzøe, J., “*Predation against birds with low immunocompetence.*” *Oecologia*. 2000. 122(4): p. 500–504

Gillies & Clouts studie²⁶ har gjorts i Nya Zeeland, vilket består av två stora öar och en mängd mindre öar vilka alla har en unik flora och fauna med många endemiska arter. Innan européer tog Nya Zeelands Nord- och Sydö i besittning dominerades dessa, p.g.a. avsaknad av predatorer, av fåglar varav vissa arter var ”icke-flygande”. Människans ankomst till öarna ledde, redan innan katten och andra jagande djur som råttor och illrar introducerades, till förstörelse av fåglarnas habitat.²⁷ Mer om detta på sida 2 och sida 12.

Studien från **Baker et al.**, som utfördes i Bristol, England, menar att resultaten antyder att populationen av små däggdjur i stadsmiljö *möjligtvis* begränsas av jagande djur och fragmentering av livsmiljöer.²⁸ Två senare studier från Baker, även dessa genomförda i Bristol, konkluderar bland annat att den sammanlagda påverkan av populationen från olika kategorier bytesdjur antagligen inte hade någon effekt på populationsstorleken för de flesta av de arter som jagades och att de fåglar som hade dödats av katter antagligen hade en dålig ”*long-term survival prognosis*”.²⁹ (Baker gör i senast nämnda studie en utvärdering av fåglarnas fysiska tillstånd genom s.k. ”*body score*” av fåglar som hade dödats genom kollisioner och jämför dessa med de fåglar som hade fångats av katter).³⁰

Meckstroth et al. samlar i sin studie in maginnehållet från 206 rävar och 68 ferala katter som lever i South San Francisco Bay, Kalifornien, USA. Genom en teknik där man analyserar s.k. stabila isotoper kunde man fastställa att kattens maginnehåll till största del innehöll ”material” som inte härstämde från gnagdjur eller fåglar men från av människan framställda livsmedel.³¹ Studier som genom kattens maginnehåll ska mäta kattens påverkan på populationer av vilda djur är enligt Fitzgerald & Turner ”*a weak measure of success*” eftersom man inte vet hur mycket tid katten behövde för att hitta och fånga bytet.³²

Utredningen nämner att ”forskning visar att katternas inverkan kan vara väsentlig” även vad gäller andra vilda djur och hänvisar till en uppsats från **Longcore et al.** och en artikel från **Lepczyk et al.** (som bokstavligen ”applåderar” Longcores artikel).

Uppsatsen från **Longcore et al.** (*Critical assessment of claims regarding management of feral cats by trap-neuter return*) publicerades i tidningen ‘Conservation Biology’. Författarna kan knappast anses vara oberoende eller objektiva forskare. Longcore och Rich är forskningsdirektör respektive CEO för ”The Urban Wildlife Group” som, bara för att nämna ett exempel, var pådrivande i en kampanj för att stoppa av Los Angeles City finansierade

²⁶ Gillies, C., & Clout, M. 2003. *The prey of domestic cats (Felis catus) in two suburbs of Auckland City, New Zealand.* Journal of Zoology. London 259:309–315.

²⁷ David W. Steadman, “*Human-Caused Extinction of Birds,*” in Marjorie L. Reaka-Kudla, Don E. Wilson, and Edward O. Wilson, eds., *Biodiversity II: Understanding and Protecting Our Biological Resources* (Washington, D.C.: Joseph Henry Press, 1996)

²⁸ Baker P.J., et al., 2003 *Factors affecting the distribution of small mammals in an urban area.* Mammal Review 33:95–100.

²⁹ - Baker, P.J., et al., “*Impact of predation by domestic cats Felis catus in an urban area.*” Mammal Review. 2005. 35(3/4): p. 302-312.

- Baker, P.J., et al., “*Cats about town: is predation by free-ranging pet cats Felis catus likely to affect urban bird populations?*” Ibis. 2008. 150: p. 86-99.

³⁰ . För en utförlig genomgång av studierna: <http://www.voxfelina.com/2010/06/the-work-speaks-part-7-leaky-sink/>

³¹ Meckstroth, A.M., Miles, A.K. & Chandra, S. 2007. *Diets of introduced predators using stable isotopes and stomach contents.* Journal of Wildlife Management. 71:2387–2392.

³² Fitzgerald, B.M. and Turner, D.C., *Hunting Behaviour of domestic cats and their impact on prey populations,* in *The Domestic Cat: The biology of its behaviour,* D.C. Turner and P.P.G. Bateson, Editors. 2000, Cambridge University Press. p. 151–175

TNR-projekt.³³

Longcore et al. hänvisar i sin uppsats bland annat till flera av de studierna som redan har behandlats ovan, t ex den mycket kritiserade ”Wisconsin study” från **Coleman & Temple**, se sida 4. 16 år efter att författaren Temple själv medgivit att deras uppskattningar i studien och artiklarna inte kom från faktisk data, men att det bara var en estimering för att påvisa hur allvarligt det *skulle kunna* vara³⁴, väljer Longcore et al. ändå att anföra studien som relevant data.

De hänvisar även till studien från **Baker et al**, se sida 7. Trots att Baker i två efterkommande studier utförda i samma område bl. a. konkluderar att den sammanlagda påverkan på populationen orsakad av bytesdjur antagligen inte hade någon effekt på populationens storlek för de flesta av arterna³⁵ och att de fåglar som dödas av katter antagligen ändå hade en dålig ”*long-term survival prognosis*”³⁶ nämner Longcore inget om dessa uppföljande studier som ger en annan bild. Longcore et al tar även upp **Churcher and Lawtons** studie från den engelska byn. Utöver att studien har kritiserats från många håll (se sida 3) anger en av författarna själv att han anser att siffrorna inte ska extrapoleras, inte till att omfatta resten av England och definitivt inte till USA. Han uttalar även att han inte tror att katter är ett hot för de viltlevande djuren.³⁷

En annan studie som tas upp av både Longcore och SOU-utredningen, är utförd av **Woods et al**. däri man estimerar att Englands 9 miljoner katter dödar mellan 25-29 miljoner fåglar. Woods et al. uppger dock att man i studien har fokuserat på just jagande katter och att deras uppskattningar av det totala antalet djur som dessa katter tagit med hem ska hanteras med ”*requisite caution and these figures do not equate to an assessment of the impact of cats on wildlife populations.*”³⁸ Longcore och SOU-utredaren ignorerar dock totalt denna brasklapp i sina tolkningar.

Longcore hänvisar flerfald till **Jessups** studie från 2004. Så även SOU: n. Jessup utgår från att det i USA finns 60-100 miljoner hemlösa katter och drar ifrån denna estimering sina slutsatser vad gäller kattens skada på den amerikanska faunan.³⁹ Han uppger dock ingen källa till detta antal. Han förklarar inte heller hur han har kommit fram till antalet. Var kommer då Jessups beräkningar ifrån? Ingen verkar veta det, det anges inga källor. Jessup är inte heller någon auktoritet i ämnet, han har varken utfört egna studier eller gjort någon översyn av de studier som estimerar antalet ferala katter i USA. Hans estimering är dock en av de högsta som

³³ Yoshino, K. (2010, January 17). *A catfight over neutering program*. Los Angeles Times.

³⁴ Elliott, J., *The Accused*, in The Sonoma County Independent. 1994. p. 1, 10

³⁵ Baker, P.J., et al., “*Impact of predation by domestic cats Felis catus in an urban area.*” *Mammal Review*. 2005. 35(3/4): p. 302-312.

³⁶ Baker, P.J., et al., “*Cats about town: is predation by free-ranging pet cats Felis catus likely to affect urban bird populations?*” *Ibis*. 2008. 150: p. 86-99.

³⁷ “*I don’t really go along with the idea of cats being a threat to wildlife. If the cats weren’t there, something else would be killing the sparrows or otherwise preventing them from breeding./.../ I’d be very wary about extrapolating our results even for the rest of Britain, let alone America*”

n.a. (1995). *What the Cat Dragged In*. *Catnip*, 4–6. Tufts University School of Veterinary Medicine: Boston, MA. p. 4-6

³⁸ Woods, M., McDonald, R.A., and Harris, S., “*Predation of wildlife by domestic cats Felis catus in Great Britain.*” *Mammal Review*. 2003. 33(2): p. 174–188.

³⁹ Jessup, D. A. 2004. *The welfare of feral cats and wildlife*. *Journal of the American Veterinary Medical Association* 225:1377–1383.

någonsin publicerats. Därefter har denna estimering tacksamt refererats av andra som har ett intresse i att utpeka katten som det i särklass största hotet mot den inhemska faunan.⁴⁰

I sin studie anför Jessup att ferala katter indirekt dödar inhemska predatorer genom att ta bort deras matkälla. Han hänvisar till en studie från William G. George, från 1974. Går man tillbaka och läser George är han dock mycket mer försiktig i sina påståenden: "*The results established a basis for examining the possibility that cat predation may result in depleted winter populations of microtine rodents and other prey of Red-tailed Hawks, Marsh Hawks, and American Kestrels.*"⁴¹ Jessup omformulerar helt enkelt Georges spekulationer huruvida antalet bytesdjur på vintertid *möjligtvis* kan vara mindre i antal p.g.a. kattens jaktbeteende till att istället slå fast att katter orsakar inhemska predatorers död.

Fitzgerald and Turner påpekade år 2000 att Georges studie ofta blir "*misrepresented*", d.v.s. att feltolkning är vanligt förekommande.⁴²

Att Jessup inte är någon stor förespråkare för att låta förvildade katter leva kvar i sitt revir under ordnade förhållanden framkommer när han i sin studie framställer förespråkare och/eller de som jobbar med TNR-metoden som generellt sett mentalt sjuka: "*Some people are compelled to own and care for excessive numbers of cats. This psychological illness is referred to as 'collectors psychosis.' How is the person who must save 25 to 30 cats in their home different from the person who sees themselves [sic] as the savior of 25 to 30 cats in a park? Some 'cat people' may be 'collectors,' and it is possible that TNR is enabling and supporting some people who need psychological counseling and assistance.*"

Lepczyk et al. fick en artikel publicerad i tidningen 'Conservation Biology' (*What Conservation Biologists Can Do to Counter Trap-Neuter-Return: Response to Longcore et al.*). Utredningen hänvisar även till denna artikel när man anför att "forskning visar att kattarnas inverkan kan vara väsentlig". Samtliga medförfattarna till denna artikel har ett starkt intresse i "bird conservation" och/eller s.k. "conservation biology". Artikelns uppgifter 7 källor i källförteckningen, bland annat Jessups studie som berörs här ovan, Longcores applåderade uppsats och en artikel av Linda Winter (se sida 3). Lepczyk et al. tackar i slutet av artikeln T. Longcore och C. Rich för deras konstruktiva förslag till manuskriptet.

Även Lepczyk et al. anser att TNR är att jämställa med "cat hoarding" (kattsamlade) vilket skulle innebära att de människor som jobbar med TNR är mentalt sjuka. Intressant att påpeka i sammanhanget är att medförfattaren Nico Dauphine, till yrket "conservation biologist", i oktober 2011 dömdes för försök till djurplågeri. Hon fångades nämligen på bild av en bevakningskamera när hon la ut förgiftad mat till hemlösa katter.⁴³

⁴⁰ Se t ex: Dauphiné, N. and Cooper, R.J., *Impacts of Free-ranging Domestic Cats (Felis catus) on birds in the United States: A review of recent research with conservation and management recommendations*, in Fourth International Partners in Flight Conference: Tundra to Tropics. 2010. p. 205–219

⁴¹ George, W.G. 1974. *Domestic cats as predators and factors in winter shortages of raptor prey*. Wilson Bulletin. 86:384–396.

⁴² Fitzgerald, B.M. and Turner, D.C., *Hunting Behaviour of domestic cats and their impact on prey populations*, in *The Domestic Cat: The biology of its behaviour*, D.C. Turner and P.P.G. Bateson, Editors. 2000, Cambridge University Press. p. 151–175.

⁴³ Se t ex: http://www.washingtonpost.com/local/national-zoo-employee-found-guilty-of-attempted-animal-cruelty/2011/10/31/gIQAIUNWaM_story.html
<http://www.myfoxdc.com/dpp/news/dc/video-allegedly-shows-zoo-worker-attempting-to-poison-feral-cats-102611>

Utredaren skriver i betänkandet att ”Exempelvis många biologer och viltvårdande veterinärer anser att effektivitet och framgång i TNR-projekt bör mätas och definieras i termer av minskning av kattantal och ha total eliminering som mål” och att ”Synen på katters rätt till liv och frihet att jaga grundar sig ofta på att katter ses ur ett individperspektiv medan de vilda djuren betraktas ur ett populationsperspektiv. Vissa anser dock att vilda djurs liv också ska värderas på individnivå”. (s. 483)

Återigen hänvisar man till **Longcore et al.**, **Lepczyk et al.** och **Jessups** artiklar som källa. Att det verkligen är ”många” biologer och viltvårdande veterinärer som har denna åsikt borde ifrågasättas. Utredaren hänvisar ständigt till en fast skara med forskare som inte är oberoende och som flertalet gånger tagit ställning utifrån en personlig åsikt om förvildade och hemlösa katter. Man kan inte annat än att ifrågasätta med vilka ögonen ovan nämnda författare betraktar en TNR-katt, eller för den delen, vilken ägd utekatt som helst.

TNR-metoden har ett kortsiktigt och ett långsiktigt mål; det kortsiktiga målet är att stabilisera en koloni med hemlösa katter genom att kastera samtliga katter och omplacera tama individer och att samtidigt se till att de katterna som stannar kvar inom kolonin har en bra livskvalitet genom tillgång till mat, skydd och tillsyn. Det långsiktiga målet är att kolonin ska dö ut genom omplacering av katter i mån av tillgång till lämpliga hem och genom naturlig avgång. Även om en TNR-koloni inte ”elimineras” i snabbt takt så har katterna som är del av kolonin genom kastrering, mat, skydd och tillsyn en bra livskvalitet och bidrar de inte till att fler hemlösa katter föds. Av dessa anledningar är TNR-metoden en mycket värdefull metod, både vad gäller det långsiktiga målet att minska antalet hemlösa och förvildade katter och för individens välmående. Ingen annan metod uppnår dessa två resultat samtidigt. Varken utredaren eller de forskare man så flitigt hänvisar till har presenterat en bättre, varken kortsiktig eller långsiktig, lösning, som dessutom är human. Ändå citeras i SOU: n inte den uppsjö av vetenskapliga studier som ställer sig bakom TNR-metoden och visar metodens goda resultat.

Vad gäller åsikten om mätbarhet av TNR-metodens effekt kan det även anföras att viltrehabilitering som är en accepterad metod att vårda vilda skadade djur för att sedan släppa tillbaka dem i naturen är en mycket mindre effektiv metod än TNR. Flera studier visar att rehabiliterade vilda djur som har släppts tillbaka ofta inte klarar sig särskilt länge, i motsats till förvildade katter som ingår i TNR-kolonier. I en studie där rehabiliterade hjortdjur släpptes tillbaka, dog nära hälften inom 30 dagar.⁴⁴ I en studie på igelkottar som släpptes tillbaka till naturen visade det sig att bara 42 % fortfarande var vid liv efter åtta veckor, vilket enligt författaren stämmer överens med tidigare studier.⁴⁵ En annan studie konkluderar att rehabilitering av oljeskadade sjöfåglar bör överses med hänsyn till den låga överlevnaden efter utsläpp.⁴⁶

⁴⁴ Jeff Beringer, Preston Mabry, Tamara Meyer, Mike Wallendorf, and William R. Eddleman. *Post-release survival of rehabilitated white-tailed deer fawns in Missouri*. Wildlife Society Bulletin Vol. 32, No. 3 (Autumn, 2004), pp. 732-738

⁴⁵ Reeve, N.J., *The survival and welfare of hedgehogs (Erinaceus Europaeus) after release back into the wild*. Animal Welfare, Volume 7, number 2, May 1998, pp. 189-202 (14)

⁴⁶ Brian E. Sharp, *Post-release survival of oiled, cleaned seabirds in North America*, International Journal of Avian Science, Volume 138, Issue 2, pp. 222-228, April 1996

Det hänvisas i SOU: n till kritik mot att katters rätt till liv och frihet att jaga ofta grundar sig på att katter ses ur ett individperspektiv medan de vilda djuren betraktas ur ett populationsperspektiv. Det framförs att vissa forskare anser att vilda djurs liv också ska värderas på individnivå. Detta är inte problematiskt. Naturligtvis bör även det vilda djuret ses som individer, både de vilda djuren och förvildade katter kan behandlas parallellt både på individ- och populationsnivå beroende på vilken frågeställning diskussionen berör. Samtidigt som TNR-metoden utgår från en reglering av *populationen* av förvildade katter, snarare än bara individperspektivet, är det inte heller så att de vilda djuren enbart betraktas ur populationsperspektiv i alla sammanhang: vid viltrehabilitering betraktas de vilda djurens liv i allra högsta grad på individnivå. Frågeställningen är därför helt irrelevant som "för eller emot argumentation" i detta sammanhang då både individ- och populationsperspektivet bör anläggas vad gäller katter och vilda djurs förutsättningar. Denna kritik är därför att betrakta som ett "icke-argument" som saknar relevans för frågan om kattens påverkan på ekosystemet.

UTLÄMNAD FÖRSKNINGSRÖN

Vi vill göra er uppmärksammade på ett antal vetenskapligt grundade slutsatser angående kattens påstådda inverkan på vilda djur och ekosystemet, som utredaren verkar ha förbigått. Vi hänvisar här till bara en bråkdel av all den vetenskapliga litteratur som finns på området, därför att det skulle gå utöver syftet med denna källgenomgång att redovisa den stora mängden med vetenskapligt material som finns tillgängligt. Poängen är dock att ge en kortfattad motbild.

Forskning på kattens skada på fågelpopulationer är otillräckligt och förstöring av habitat är den i särklass största hot mot de vilda djuren

Fitzgerald & Turner har i sin genomgång av tillgänglig litteratur kommit fram till att det inte finns tillräckligt med information för att estimerat det genomsnittligt antal fåglar som en katt dödar varje år. De påpekar även att det finns få, om ens några, studier som visar att katter har reducerat fågelpopulationer.⁴⁷ Mead kommer fram till samma slutsats: "*There is no clear evidence of cats threatening to harm the overall population level of any particular species*"⁴⁸

Andra forskare går steget längre och menar att kattens närvaro i vissa miljöer faktiskt skulle bidra till att skydda hotade fågelarter då katterna håller råttpopulationen i schack.

Avlägsnande av katterna skulle förmodligen resultera i topp i råttbeståndet, vilket allmänt anses höja jaktrycket på fåglarna.⁴⁹ Detta fenomen kallas för "*mesopredator release*" och

⁴⁷ Fitzgerald, B.M. and Turner, D.C., *Hunting Behaviour of domestic cats and their impact on prey populations*, in *The Domestic Cat: The biology of its behaviour*, D.C. Turner and P.P.G. Bateson, Editors. 2000, Cambridge University Press: Cambridge, U.K.; New York. p. 151–175.

⁴⁸ Mead, C.J., "*Ringed birds killed by cats.*" *Mammal Review*. 1982. 12(4): p. 183–186.

⁴⁹ Se t ex: - Fitzgerald, B.M., Karl, B.J., and Veitch, C.R., "*The diet of feral cat (Felis catus) on Raoul Island, Kermadec group.*" *New Zealand Journal of Ecology*. 1991. 15(2): p. 123–129.

- Fitzgerald, B.M., Karl, B.J., 1979, *Foods of feral house cats (Felis Catus L.) in forest of the Orongorongo Valley, Wellington, New Zealand*. *New Zealand Journal of Ecology*, nr 6,107-26

- Courchamp, F., Langlais, M., and Sugihara, G., "*Cats protecting birds: modelling the mesopredator release effect.*" *Journal of Animal Ecology*. 1999. 68(2): p. 282–292.

- Fan, M., Kuang, Y., and Feng, Z., "*Cats protecting birds revisited.*" *Bulletin of Mathematical Biology*. 2005. 67(5): p. 1081–1106.

- Soulé, M.E., et al., "*Reconstructed Dynamics of Rapid Extinctions of Chaparral-Requiring Birds in Urban*

visa forskare anser att fenomenet inte enbart förekommer på faktiska öar utan även i s.k. ”habitat islands”, d. v. s. icke-sammanhängande fläckar av habitat som uppstått p. g. a. mänskliga störningar i miljön.

The Worldwatch Insitute, en organisation som förser beslutsfattare med oberoende och solid data vad gäller klimatförändring, utarmning av jordens resurser, befolkningstillväxt och fattigdom⁵⁰ (och som inte har någon egen åsikt eller stödjer någon viss agenda när det gäller utomhuslevande katters vara eller icke-vara) har tagit fram en rapport som bland annat redovisar varför fågelbestånden varje år minskar med dramatiska antal. Rapporten ”*Winged Messengers, the decline of birds*” från 2003 ingår i serien ”*State of the World*” som innehåller en rad rapporter med analyser på världsomfattande problem. Rapporterna används av myndigheter, organisationer och utbildningsinstitut världen runt.

Rapporten uppger att 99 % av de fågelarterna som löper störst fara att försvinna löper denna risk på grund av ”faktorer relaterade till människan”.⁵¹ En annan rapport från 2010 konstaterar detsamma: ”*never before has a single species driven such profound changes to the habitats, composition and climate of the planet...*”⁵²

Enligt rapporten från The Worldwatch Insitute så är utrotning av fågelarter på öar inget nytt. Redan innan européerna seglade in i regionen bidrog mänsklig kolonisering av söderhavsöar till utrotningen av 2 000 endemiska fågelarter. Idag utrotar vi dock fågelpopulationer även på fastlandet.⁵³ Man estimerar att det i USA år 2005 har dött ca.100 miljoner fåglar genom att flyga in i fönsterrutor, 80 miljoner genom kollisioner med bilar och ca 70 miljoner genom exponering för pesticider.⁵⁴

Det är inte bara fåglarna som har svårt att klara sig i dagens värld. Många forskare anser att världen står inför den sjätte ”*great wave*” av utrotning av djurarter. Den femte vågen slog ut dinosaurierna för 65 miljoner år sedan.⁵⁵ I motsats till föregående episoder är det denna gång människan som står bakom de flesta fallen av ”plötslig utrotning”. En fjärdedel av världens däggdjur är utrotningshotade; av övriga studerade artbestånd hotas 25 procent av reptilerna, 21 procent av amfibierna och 30 av fiskarna av utrotning.⁵⁶

Habitat Islands.” Conservation Biology. 1988. 2(1): p. 75–92.

- Ortiz-Catedral, L., et al., ”*Recolonization of Raoul Island by Kermadec red-crowned parakeets (Cyanoramphus novaezelandiae cyanurus) after eradication of invasive predators, Kermadec Islands archipelago, New Zealand.*” Conservation Evidence. 2009. 6: p. 26–30.

- Welham, K. (2003, January 25). *No evidence of rats and cats.* The Christchurch Press, p. 2.

⁵⁰ <http://www.worldwatch.org/mission>

⁵¹ Stattersfield, A. J. and Capper, D. R., 2000. *Threatened Birds of the World*, the Official Source for Birds on the IUCN Red List.

⁵² Magurran, Anne E. and Maria Dornelas. *Biological Diversity in a changing world.* Philosophical Transactions of the Royal Society (2010), 365: 3593-3597.

⁵³ David W. Steadman, ”*Human-Caused Extinction of Birds,*” in Marjorie L. Reaka-Kudla, Don E. Wilson, and Edward O. Wilson, eds., *Biodiversity II: Understanding and Protecting Our Biological Resources* (Washington, D.C.: Joseph Henry Press, 1996), p. 148.

⁵⁴ Erickson, Wallace P., *A summary and comparison of bird mortality from anthropogenic causes with an emphasis on collisions.* USDA Forest Service General Technical ReportPSW-GTR-191 (2005).

⁵⁵ Edward O. Wilson, *The Diversity of Life* (Cambridge, Massachusetts: The Belknap Press of Harvard University Press, 1992), pp. 29–32.

⁵⁶ C. Hilton-Taylor (compiler), *2002 IUCN Red List of Threatened Species* (Gland, Switzerland: IUCN, 2002).

Det är fastställt bortom tvivel att minskningen och förstöringen av habitat är det största hotet mot fåglarna och den biologiska mångfalden i allmänhet.⁵⁷ Enligt rapporten från The Worldwatch Institute så blir sammanlänkande av s.k. IBA:s (Important Bird Areas) och andra viktiga fågelmiljöer och skapa balans mellan utvecklade och underutvecklade områden nyckeln till att kunna rädda fåglarna i vår ständigt mer överbefolkade värld.

Okastrerade och unga katter jagar bättre än kastrerade och äldre katter

Flera studier bekräftar att honor med kattungar är mer effektiva och mer framgångsrika jägare än honor utan ungar samt hankatter.⁵⁸ Äldre katter jagar mindre.⁵⁹ Flera studier visar att katterna som tog med sig hem de största antalen bytesdjur var yngre än 5 år.⁶⁰ I TNR-kolonier finns det enbart kastrerade katter. Då det inte sker någon förnyring inom kolonin så kan man rimligen anta att antalet bytesdjur som av kolonin fångas minskas för varje år som går.

Hemlösa katter lever på mänskligt framställda livsmedel

De flesta av Sveriges förvildade och hemlösa katter uppehåller sig i tätbebyggda områden, där de har kunnat etablera sig på grund av tillgång till mat och skydd. Studier från Europa och USA visar att katter som lever på det viset i princip enbart livnär sig på mänskligt framställda livsmedel, avfall och av kringboende till katterna utlagd mat.⁶¹

⁵⁷ Alison J. Stattersfield and David R. Capper, eds., *Threatened Birds of the World* (Barcelona: Lynx Edicions, 2000) p. 8.

⁵⁸ - Meister, O., 1986, *Zum Jagdverhalten von Hauskatzen (Felis Catus.)* Masters thesis, University of Zurich, Switzerland.

- Turner and Meister, 1988, *Hunting behavior of the domestic cat*. In *The Domestic Cat: The biology of its behaviour*, D.C. Turner and P.P.G. Bateson, Editors. 2000, Cambridge University Press: Cambridge, U.K.; New York. p. 111-21

⁵⁹ Barratt, D. G., 1998. *Predation by house cats, Felis catus (L.), in Canberra, Australia. II. Factors affecting the amount of prey caught and estimates of the impact on wildlife*. *Wildlife Research*, 25, 475-87.

⁶⁰ Se t ex – Borkenhagen, P., 1979. *Zur Nahrungsökologie streunender Hasukatzen aus dem Stadtbereich Kiel*. *Zeitschrift für Säugetierkunde*, 44, 375-83.

- George, W.G. 1974. *Domestic cats as predators and factors in winter shortages of raptor prey*. *Wilson Bulletin*. 86:384–396.

- George, W.G. 1978. *Domestic cats as density independent hunters and "surplus killers"*. *Carnivore Genetics Newsletter*, 3, 282-7

- Carss, D. N., 1995. *Prey brought home by two domestic cats (Felis catus) in northern Scotland*. *Journal of Zoology*, London, 237, 678-86

⁶¹ Se t ex:

- Yamane, A., J. Emoto and N. Ota. *Factors affecting feeding order and social tolerance to kittens in the group-living feral cat (Felis catus)*. *Applied Animal Behaviour Science* 52 (1997): 119-127.

- Calhoun, Robert E. and Carol Haspel. *Urban cat populations compared by season, subhabitat and supplemental feeding*. *Journal of Animal Ecology* 58 (1989): 321-328.

- Heidemann, G. 1973. *Weitere Untersuchungen zur Nahrungsökologie "wilderner" Hauskatzen (Felis catus)*. *Zeitschrift für Säugetierkunde*, 38, 216-24

— Borkenhagen, P., 1979. *Zur Nahrungsökologie streunender Hasukatzen aus dem Stadtbereich Kiel*. *Zeitschrift für Säugetierkunde*, 44, 375-83.

- Achterberg, H. G. & Metzger, R. 1978. *Untersuchungen zur Ernährungsbiologie von Hauskatzen Haldensleben und dem Stadtkreis Magdeburg*. *Jahresschrift des Kreismuseums Haldensleben*, 19, 69-79

- Achterberg, H. G. & Metzger, R. 1980. *Neue Untersuchungen und Erkenntnisse zur Bedeutung der Hauskatze (F. silvestris f. catus) für die Niederwildhege*. *Jahresschrift des Kreismuseums Haldensleben*, 21, 74-83

- McMurray, F. B. & Sperry, C. C. 1941. *Food of feral house cats in Oklahoma, a progress report*. *Journal of Mammalogy*, 22, 185-90

- Eberhard, T., 1954. *Food habits of Pennsylvania house cats*. *Journal of Wildlife Management*, 18, 284-6.

Kompensatorisk jakt

Det står utom tvivel att katter jagar. Däremot betyder detta inte att kattens jaktbeteende har någon påverkan på de jagade djurarternas överlevnad. Som nämnts tidigare så har bland annat Fitzgerald & Turner och Mead fastställt att det inte finns något bevis på att katter har bidragit till utrotning av djurarter, annat än några fågelarter på öar, där katten av människan har introducerats tillsammans med andra jagande djurarter.

Som även nämnt tidigare så är katter s.k. opportunistiska jägare (se sida 3). Det opportunistiska jaktbeteendet resulterar i att kattens byten oftast är s.k. kompensatoriska byten, d. v. s. djur som antagligen ändå hade dött på grund av att de var undernärda, sjuka eller skadade. Studier visar att djur som fångas av predatorer i allmänhet är svagare och sjukare än de som dödas genom av människan skapade faror.⁶² En studie konkluderade att “*birds killed by cats had significantly lower mass, fat scores, and pectoral muscle mass scores*” än de fåglar av samma art som hade dödats genom kollisioner med bilar och fönster.⁶³ Dessa studier indikerar att katter fångar vad vissa biologer kallar för “*the doomed surplus*”⁶⁴, d. v. s. djur som inte hade klarat sig överhuvudtaget, och därmed anses deras död inte ha någon effekt på det övergripande artbeståndet.

Mesopredatorernas effekt blir större om katten tas bort

Att upprätthålla en ekologisk balans är mycket mer komplicerad än katter vs fåglar, predatorer vs bytesdjur. Att ta bort katter från ett ekosystem kan destabilisera relationerna mellan de olika predatorer och bytesdjur, med grava konsekvenser.⁶⁵ På Amsterdam Island i den Indiska Oceanen, resulterade ett försök att utrota ferala katter för att skydda utrotningshotade fåglar, i en topp i mus- och råttpopulationen. Mössen och råttorna gav sig sedan på fåglarna och deras ägg.⁶⁶

Matematiska modeller i vetenskapliga studier visar att katter, råttor och fåglar kan hitta en balans där alla tre arter kan samexistera. Men när katten tas bort i dessa simuleringar ökar råttpopulationen så pass mycket att den slår ut fåglarna helt och hållet. Även om katterna i detta scenario tar en och annan fågel skulle avlägsnandet av denna ”topp-predator” ha

- Jackson, W. B., 1951. *Food habits of Baltimore, Maryland, cats in relation to rat populations*. Journal of Mammalogy, 32, 458-61

⁶² Se text: - Møller, Anders P., Johannes Erritzøe and Jan T. Nielsen. *Frequency of fault bars in feathers of birds and susceptibility to predation*. Biological Journal of the Linnean Society 97 (2009): 334-345.

- Leyhausen, Paul. *Cat Behavior: The Predatory and Social Behavior of Domestic and Wild Cats*, (New York: Garland STPM Press, 1979), 78.

⁶³ Baker, Philip J., et. al. *Cats about town: is predation by free-ranging pet cats *Felis catus* likely to affect urban bird populations?*. Ibis 150 (Suppl. 1) (2008): 86-99.

⁶⁴ Lilith, Maggie. *Do pet cats (*Felis catus*) have an impact on species richness and abundance of native mammals in low-density Western Australian Suburbia?* Ph.D. thesis for Murdoch University, Western Australia. 2007

⁶⁵ Soulé, M. E., D. T. Bolger, A. C. Alberts, J. Wright, M. Sorice, and S. Hill. 1988. *Reconstructed dynamics of rapid extinctions of chaparral-requiring birds in urban habitat islands*. Conservation Biology 2:75-92

⁶⁶ Isabelle M. Cote and William J. Sutherland, “*The Effectiveness of Removing Predators to Protect Bird Population*,” Conservation Biology 11 (1997): 402.

förödande konsekvenser för de jagade djuren.⁶⁷

Påverkan på miljön

När man vill ta bort katter för att skydda de vilda djuren, så riskerar man att skada både miljön och de djurarter man försöker skydda. En studie där man försökte att utrota katten på en ö, med avsikten att skydda utrotningshotade arter från kattens jakt, resulterade i att kaninpopulationen ökade lavinartad. En våg av mer än 130 000 gnagare gjorde sitt inträde i ekosystemet och förstörde den lokala floran, vilket skadade andra djurarter. I sin studie sammankopplade forskarna denna skada direkt till kattens utrotning och konkluderade att "*the unintended consequences have been dire.*"⁶⁸

6 mars 2012

Göteborgs Katthjälp

⁶⁷ - Fan, Meng, Yang Kuang, and Zhilan Feng. *Cats Protecting Birds Revisited*. Bulletin of Mathematical Biology 67 (2005): 1081-1106.

- Courchamp, Frank, Michel Langlais, and George Sugihara. *Cats Protecting Birds: Modeling the Mesopredator Release Effect*. Journal of Animal Ecology 68 (1999): 262-292.

⁶⁸ Bergstrom, Dana M., A. Lucieer, K. Kiefer, J. Wasley, L. Belbin, T.K. Pedersen and S.L. Chown. *Indirect effects of invasive species removal devastate World Heritage Island*. Journal of Applied Ecology 46 (2009): 73-81.